

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут економіки та менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. директора інституту
економіки та менеджменту

 Сергій ПОБИГУН
«02» 09 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

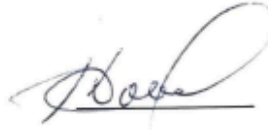
Політична економія

Освітній рівень	<u>Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</u>
Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u>
Спеціальність	<u>072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок</u>
Освітня програма	<u>Фінанси, банківська справа та страхування</u>
Статус дисципліни	<u>Обов'язкова</u>
Мова викладання	<u>Українська</u>

2024 р.

Розробник:

доцент кафедри туризму,
рекреації та регіонального розвитку,
к.е.н., доцент
ruslan.danyleychuk@nung.edu.ua



Руслан ДАНИЛЕЙЧУК

Схвалено на засіданні кафедри туризму, рекреації та регіонального розвитку
Протокол від «31» серпня 2024 року № 1

Завідувачка кафедри теорії туризму,
рекреації та регіонального розвитку



Ярослава КОРОБЕЙНИКОВА

Узгоджено:

Гарант ОП
«Фінанси, банківська справа та страхування»



Олександра РОМАШКО

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Мета дисципліни – дати майбутнім спеціалістам комплекс знань в галузі політичної економії, навички аналізу та дослідження економічних явищ і процесів, сформувати сучасний науковий тип економічного мислення. Завдання дисципліни – науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства, розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва, з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності, визначити суттєві риси основних соціально-економічних систем і напрями їх еволюції, з'ясувати роль політичної економії у розробці шляхів формування соціально орієнтованої економічної системи суспільства.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=359
Попередні вимоги для вивчення дисципліни (пререквізити)	Немає
Постреквізити	- Макроекономіка та мікроекономіка - Гроші та кредит - Економіка суб'єктів господарювання
Результати навчання	ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПРН07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПРН23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
Компетентності	Загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Спеціальні (фахові):

	ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Підсумковий контроль, форма	Диференційований залік
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Комунікативні; логічного мислення; комплексного підходу до вирішення проблем; лідерських якостей; здатності приймати рішення в нестандартних умовах; самодисципліни й самоконтролю; бажання вчитися та постійно розвиватися.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Усі види навчальних занять можуть проводитися аудиторно (off line), дистанційно (on line, з використанням технологій дистанційного навчання) або у змішаному форматі. Конкретні форми проведення навчальних занять обумовлюються безпековою ситуацією (зокрема фактами воєнних дій, повітряних тривог, карантинних обмежень тощо) і визначаються рішенням адміністрації університету у вигляді відповідного наказу чи розпорядження, які доводяться до учасників освітнього процесу. Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ №68) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим незалежно від форми їх проведення.

Усі види навчальних робіт і завдань слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Наслідками пропущених практичних занять без поважних причин, зазвичай, стають додаткові види самостійної роботи (домашня контрольна робота, усна відповідь, тестовий контроль, презентація).

Під час роботи в режимі відеоконференцій здобувачі повинні працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з персональної корпоративної пошти. Найменування акаунту здобувача повинно містити його прізвище та ім'я для повної ідентифікації його особи.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Обов'язковою умовою вивчення дисципліни є дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності. При цьому жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, зокрема неприпустимими вважаються елементи плагіату, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікація та фабрикації в письмових роботах і виступах. Здобувачам слід виявляти самостійність у виконанні завдань, дотримуватися коректності посилань на джерела інформації.

У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до «Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 05.04.2022 р., наказ №73).

3) щодо оцінювання

За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на певному рівні результатів навчання (отримано не менше 60 балів за шкалою ЄКТС), здобувач вищої освіти отримує залік. Форма семестрового контролю – диференційований залік – виставляється до початку екзаменаційної сесії виключно на підставі

результатів поточного контролю протягом семестру. Присутність здобувача під час виставлення викладачем заліку з дисципліни не обов'язкова.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022 р. (наказ №262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Здобувач повинен протягом навчального семестру вчасно (до наступного заняття або визначеної дати) виконувати всі завдання, передбачені даною робочою програмою.

Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ, зазначеному в пункті 1) цього розділу.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Робочою програмою не передбачено визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/4e3C9Ef>.



7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/Bf3dee7>.



8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://salo.li/87d1f3F>



9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року No 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>



3 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНА ЕКОНОМІЯ»

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Політична економія» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи для очної та заочної форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Політична економія»

Найменування показників	Всього	Розподіл по семестрах
		Семестр 1
	Денна форма навчання (ДФН)	Денна форма навчання (ДФН)
Кількість кредитів ECTS	4	4
Кількість модулів	1	1
Загальний обсяг часу, год.	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	44	44
лекційні заняття	18	18
практичні заняття	26	26
Самостійна робота, год.	76	76
Форма семестрового контролю	Диференційований залік	Диференційований залік

3.2 Тематичний план лекційних занять

Тематичний план лекційних занять дисципліни «Політична економія» характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин	Література
М 1	Загальні засади економічного розвитку суспільства	18	
ЗМ 1	Фундаментальні закони функціонування і розвитку суспільної науки	8	
Т 1.1	Предмет і метод політичної економії. Історія розвитку економічної науки. Предмет і значення економічної науки. Економічні категорії і закони. Методи дослідження економічних явищ і процесів.	2	1 – 5
Т 1.2	Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси. Економічні потреби та їх класифікація. Закон зростання потреб. Корисність продукту. Закон спадної граничної корисності. Межа виробничих можливостей суспільства. Економічні інтереси, їх взаємозв'язок з потребами.	2	1 – 5
Т 1.3	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система й закони її розвитку.	2	1 – 5

	Суспільне виробництво як основа функціонування економічної системи. Економічна система: її сутність та структурні елементи. Типи економічних систем.		
Т 1.4	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші. Основні риси товарного виробництва. Розвиток форм вартості. Суть грошей та їх функції. Функціональні форми грошей. Закони грошового обігу. Інфляція: суть, причини, види та шляхи подолання.	2	1 – 5
ЗМ 2	Функціонування економічних систем	10	
Т 2.1	Ринок, його суть і функції. Поняття, основні принципи та функції ринку. Суть попиту як економічної категорії. Суть пропозиції як економічної категорії. Еластичність попиту, її види. Співвідношення між попитом і пропозицією і встановлення ціни ринкової рівноваги. Інфраструктура ринку.	2	1 – 5
Т 2.2	Підприємство як суб'єкт господарювання. Витрати виробництва і прибуток. Теоретичні основи підприємства. Фірма як суб'єкт і об'єкт мікроекономічного аналізу в системі ринкових відносин. Суть та види витрат виробництва. Прибуток підприємства.	2	1 – 6
Т 2.3	Форми суспільного продукту в процесі відтворення. Процес відтворення суспільного виробництва. Національна економіка як продукт історичного розвитку, об'єктивні основи її формування та розвитку. Система національних рахунків.	2	1 – 5
Т 2.4	Економічний ріст та циклічні коливання. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх державне регулювання. Суть економічного зростання, його типи. Циклічність розвитку ринкової економіки. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Втрати від безробіття та його наслідки. Заробітна плата та її основні види.	2	1 – 5
Т 2.5	Аграрні відносини та земельна рента в умовах капіталістичної економіки. Земля як специфічний господарський ресурс. Рента. Види земельної ренти. Ринок землі та особливості його функціонування. Ціна землі.	2	1 – 5

Всього:

Модуль 1: змістових модулів – 2.

3.3 Теми практичних занять

Теми практичних занять дисципліни наведено у таблиці 3.
Таблиця 3 – Теми практичних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем практичних занять (П)	Обсяг годин	Література
М 1	Загальні засади економічного розвитку суспільства	26	
ЗМ 1	Фундаментальні закони функціонування і розвитку суспільної науки	10	
П 1.1	Предмет і метод політичної економії.	2	1 - 5
П 1.2	Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	4	1 - 5
П 1.3	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система й закони її розвитку.	2	1 - 5
П 1.4	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші.	2	1 - 5
ЗМ 2	Функціонування економічних систем	16	
П 2.1	Ринок, його суть і функції.	2	1 - 5, 7
П 2.2	Підприємство як суб'єкт господарювання. Витрати виробництва і прибуток.	4	1 - 6, 8, 9
П 2.3	Форми суспільного продукту в процесі відтворення.	4	1 - 5
П 2.4	Економічний ріст та циклічні коливання. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх державне регулювання.	4	1 - 5
П 2.5	Аграрні відносини та земельна рента в умовах капіталістичної економіки.	2	1 - 5

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5 Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах навчальної дисципліни «Політична економія» наведені в таблиці 5.

Таблиця 5 – Зміст самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Обсяг годин
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	14
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	44
Підготування до практичних занять та контрольних заходів	18
Усього годин	76

Перелік матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 6.

Таблиця 6 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ) та питання, що виносяться на самостійне вивчення (Т)	Обсяг годин	Література
М 1	Загальні засади економічного розвитку суспільства	44	
ЗМ 1	Фундаментальні закони функціонування і розвитку суспільної науки	16	
Т 1.1	Предмет і метод політичної економії. Місце політичної економії в системі економічних наук. Внесок українських вчених у розвиток світової економічної думки.	4	1 - 5
Т 1.2	Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси. Альтернативні витрати, їхня економічна суть. Економічний інтерес, його сутність і функції.	4	1 - 5
Т 1.3	Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система й закони її розвитку. Типи і еволюція економічних систем. Національні моделі економічних систем.	4	1 - 5
Т 1.4	Товарна форма організації суспільного виробництва. Товар і гроші. Закономірності виникнення і суть грошей. Банки: їх походження.	4	1 - 5
ЗМ 2	Функціонування економічних систем	28	
Т 2.1	Ринок, його суть і функції. Функції ринку. Фактори, що впливають на цінову еластичність попиту.	7	1 - 5, 7
Т 2.2	Підприємство як суб'єкт господарювання. Витрати виробництва і прибуток. Історія розвитку соціального підприємництва в Україні. Різниця між соціальною відповідальністю фірми і соціальним підприємством.	7	1 - 6, 8, 9
Т 2.3	Форми суспільного продукту в процесі відтворення. Просте і розширене відтворення. Національне багатство.	7	1 - 5
Т 2.4	Економічний ріст та циклічні коливання. Зайнятість, відтворення робочої сили та їх державне регулювання. Позитивні та негативні наслідки економічного зростання. Економічні кризи та їх причини. Теорії циклів.	4	1 - 5
Т 2.5	Аграрні відносини та земельна рента в умовах капіталістичної економіки. Ринок природних ресурсів та його рівновага. Економічна природа рентних відносин.	3	1 - 5

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне вивчення, є складовою частиною поточного оцінювання за відповідними змістовими модулями.

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Топольницька Т.Б., Мацьків Р.Т. Політична економія: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 94 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=471504
2. Політична економія: навч. посіб. / О.С. Степура, О.С. Єремєєв, Т.Ю. Пономарьова, М.О. Степура; Степура О.С., ред. – К.: Кондор, 2020. – 408 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=470945

4.2 Додаткова література

3. Данилейчук Р.Б., Мацьків Р.Т. Макроекономіка та мікроекономіка: конспект лекцій. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2022. – 102 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=473384
 4. Топольницька Т. Б., Мацьків Р. Т. Політична економія: методичні вказівки до практичних занять. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 67 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=471505
 5. Топольницька Т.Б., Мацьків Р.Т. Політична економія: методичні вказівки для самостійної роботи. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2022. 52 с.
https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=472296
 6. Данилейчук Р. Б., Кісь Г. Р. Визначення впливу політики підтримки інфраструктури підприємництва на розвиток регіональних соціально-економічних систем. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія “Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості”). Вип. 1 (27). Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2023. [file:///D:/Downloads/06%20\(2\).pdf](file:///D:/Downloads/06%20(2).pdf)
 7. Мацьків Р., Топольницька Т., Данилейчук Р.Б. Соціальна відповідальність підприємств як фактор забезпечення конкурентоспроможності регіону. Економіка та суспільство, 2021 (26). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-42>
 8. Topolnytska T., Danyleichuk R. Prerequisites and perspectives of sustainable development of tourism and recreation. Efektyvna ekonomika [Online], 2024, № 5. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.74>
 9. Danyleichuk Ruslan, Malynovska Galyna, Kis Svyatoslav, Kis Halyna,. Implementation of local digitalization projects as the main direction of activation of educational processes, services and products digital transformation. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу (серія «Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості»). №1. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2022 <http://elar.nung.edu.ua/handle/123456789/9056>
- ### 4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті
10. Платформа онлайн-освіти Prometheus. URL: <https://prometheus.org.ua/>
 11. Студія онлайн-освіти EdEra. URL: <https://www.ed-era.com/>

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми та методи навчання й оцінювання в межах дисципліни «Політична економія» наведені в таблиці 7.

Таблиця 7 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПР 01	МН 1.1 – лекція МН 1.2 – розповідь-пояснення МН 3.4 – практичні роботи МН 18 – методи самостійної роботи	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 8 – тестовий контроль
ПР 02	МН 1.1 – лекція МН 3.4 – практичні роботи МН 18 – методи самостійної роботи МН 20.2 – дискусія, диспут	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
ПР 07	МН 1.1 – лекція МН 3.4 – практичні роботи МН 18 – методи самостійної роботи МН 20.2 – дискусія, диспут	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
ПР 14	МН 1.1 – лекція МН 3.4 – практичні роботи МН 9 – порівняння МН 16 – узагальнення МН 20.7 – бесіда-діалог	МФО 3 – диференційований залік МФО 6 – письмовий контроль МФО 5 – усний контроль МФО 4 – поточний контроль
ПР 23	МН 1.1 – лекція МН 3.4 – практичні роботи МН 4 – індуктивний МН 5 – дедуктивний МН 18 – методи самостійної роботи вдома	МФО 3 – диференційований залік МФО 4 – поточний контроль МФО 6 – письмовий контроль МФО 5 – усний контроль

Шифри програмного результату навчання запозичені з ОПП, а їх зміст наведений в першому розділі даної програми.

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМИ НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведена в таблиці 8.

Таблиця 8 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Політична економія»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль засвоєння практичних навиків змістових модулів, у т.ч.	
МФО 4 і 5 – усний та поточний контроль Т 1.1	10
МФО 5 і 8 – усний та тестовий контроль Т 1.2	10
МФО 8 – тестовий контроль Т 1.3	10
МФО 8 – тестовий контроль Т 1.4	10

МФО 6 – письмовий контроль Т 2.1	10
МФО 8 – тестовий контроль Т 2.2	10
МФО 6 – письмовий контроль Т 2.3	10
МФО 8 – тестовий контроль Т 2.4	10
МФО 8 – тестовий контроль засвоєння теоретичних знань змістових модулів 3М1 і 3М2: Кл	20
Усього	100

Упродовж вивчення дисципліни застосовуються такі методи і форми оцінювання: поточний контроль (МФО 4), усний контроль (МФО 5), письмовий контроль (МФО 6), тестовий контроль (МФО 8); форма підсумкової атестації – диференційований залік (МФО 3). Поточний контроль засвоєння змістових модулів дисципліни 3М1, 3М2 здійснюються за тестовим методом (МФО 8) в кінці семестру.

За умови виконання усіх видів робіт, передбачених навчальним планом та програмою і підтвердження опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримано 35 балів за шкалою ЄКТС), здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни у формі іспиту, котрий виставляється до початку екзаменаційної сесії на підставі результатів поточного контролю протягом семестру.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання

		основні поняття навчального матеріалу	
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

В умовах очного навчання для проведення лекцій та практичних занять використовується навчальна аудиторія згідно розкладу, мультимедійний проектор, ноутбук.

В умовах навчання з використанням дистанційних технологій для проведення лекцій та практичних занять використовується платформа Zoom, для виконання завдань використовується платформа дистанційного навчання Moodle (<https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=359>), із застосуванням особистих портативних комп'ютерів студентів або інших засобів дистанційного навчання, розширено використовуються корпоративна електронна пошта та створена група в Telegram.